

Usmernenia

**Usmernenia 6/2020 o vzájomnom pôsobení
druhej smernice o platobných službách
a všeobecného nariadenia o ochrane údajov**

Verzia 2.0

Prijaté 15. decembra 2020

Postupnosť verzií

Verzia 2.0	15. 12.2020	Prijatie usmernení po verejnej konzultácii
Verzia 1.0	17. 7.2020	Prijatie usmernení na účely verejnej konzultácie

Obsah

1. Úvod	6
1.1 Vymedzenie pojmov	7
1.2 Služby v rámci druhej smernice o platobných službách	8
2. Zákonné dôvody a ďalšie spracúvanie podľa druhej smernice o platobných službách	11
2.1 Zákonné dôvody na spracúvanie	11
2.2 Článok 6 ods. 1 písm. b) všeobecného nariadenia o ochrane údajov (spracúvanie je nevyhnutné na plnenie zmluvy)	11
2.3 Predchádzanie podvodom	13
2.4 Ďalšie spracúvanie (poskytovateľmi služieb informovania o účte a poskytovateľmi platobných iniciačných služieb)	13
2.5 Zákonný dôvod na poskytnutie prístupu k účtu (poskytovateľmi platobných služieb spravujúcimi účty)	14
3. Výslovný súhlas	16
3.1 Súhlas podľa všeobecného nariadenia o ochrane údajov	16
3.2 Súhlas podľa druhej smernice o platobných službách	16
3.2.1 Výslovný súhlas podľa článku 94 ods. 2 druhej smernice o platobných službách	17
3.3 Záver	19
4. Spracúvanie údajov o tichej strane	20
4.1 Údaje o tichej strane	20
4.2 Oprávnený záujem prevádzkovateľa	20
4.3 Ďalšie spracúvanie osobných údajov o tichej strane	21
5. Spracúvanie osobitných kategórií osobných údajov podľa druhej smernice o platobných službách	22
5.1 Osobitné kategórie osobných údajov	22
5.2 Možné výnimky	23
5.3 Významný verejný záujem	23
5.4 Výslovný súhlas	23
5.5 Absencia vhodnej výnimky	24
6. Minimalizácia údajov, bezpečnosť, transparentnosť, zodpovednosť a profilovanie	25
6.1 Minimalizácia údajov a špecificky navrhnutá ochrana údajov a štandardná ochrana údajov	25
6.2 Opatrenia na minimalizáciu údajov	25
6.3 Bezpečnosť	27
6.4 Transparentnosť a zodpovednosť	27

6.5	Profilovanie	29
-----	--------------------	----

Európsky výbor pre ochranu údajov

so zreteľom na článok 70 ods. 1 písm. e) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (ďalej len „všeobecné nariadenie o ochrane údajov“),

so zreteľom na Dohodu o EHP, a najmä na prílohu XI a protokol 37 k tejto dohode, ktoré boli zmenené rozhodnutím Spoločného výboru EHP č. 154/2018 zo 6. júla 2018¹,

so zreteľom na články 12 a 22 svojho rokovacieho poriadku,

keďže:

(1) Všeobecné nariadenie o ochrane údajov stanovuje jednotný súbor pravidiel spracúvania osobných údajov v celej EÚ.

(2) Druhá smernica o platobných službách [smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2366 z 23. decembra 2015, ďalej len „druhá smernica o platobných službách“] zrušuje smernicu 2007/64/ES a stanovuje nové pravidlá s cieľom zabezpečiť právnu istotu pre spotrebiteľov, obchodníkov a podniky v platobnom reťazci a zmodernizovať právny rámec pre trh s platobnými službami². Členské štáty mali druhú smernicu o platobných službách transponovať do svojej vnútroštátnej legislatívy do 13. januára 2018.

(3) Dôležitým prvkom druhej smernice o platobných službách je zavedenie právneho rámca pre nové platobné iniciačné služby a služby informovania o účte. Druhá smernica o platobných službách umožňuje poskytovateľom týchto nových platobných služieb získať prístup k platobným účtom dotknutých osôb na účely poskytovania uvedených služieb.

(4) So zreteľom na ochranu údajov a podľa článku 94 ods. 1 druhej smernice o platobných službách sa každé spracúvanie osobných údajov vrátane poskytovania informácií o spracúvaní na účely druhej smernice o platobných službách vykonáva podľa všeobecného nariadenia o ochrane údajov³ a nariadenia (EÚ) 2018/1725.

(5) V odôvodnení 89 druhej smernice o platobných službách sa uvádza, že ak sa osobné údaje spracúvajú na účely druhej smernice o platobných službách, mal by sa vymedziť presný účel spracúvania, uviesť príslušný právny základ a mali by sa dodržiavať príslušné bezpečnostné požiadavky stanovené vo všeobecnom nariadení o ochrane údajov, ako aj zásady nevyhnutnosti, proporcionality, obmedzenia účelu a primeraného obdobia uchovávanía údajov. Súčasťou všetkých systémov spracúvania údajov vytvorených a používaných v rámci druhej smernice o platobných službách by mala byť špecificky navrhnutá ochrana údajov a štandardná ochrana údajov⁴.

(6) V odôvodnení 93 druhej smernice o platobných službách sa uvádza, že poskytovatelia platobných iniciačných služieb a poskytovatelia služieb informovania o účte na jednej strane a poskytovateľ

¹ Odkazy na „členské štáty“ v tomto dokumente by sa mali chápať ako odkazy na „členské štáty EHP“.

² Odôvodnenie 6 druhej smernice o platobných službách.

³ Keďže druhá smernica o platobných službách časovo predchádza všeobecnému nariadeniu o ochrane údajov, stále odkazuje na smernicu 95/46. V článku 94 ods. 2 všeobecného nariadenia o ochrane údajov sa uvádza, že odkazy na zrušenú smernicu sa považujú za odkazy na všeobecné nariadenie o ochrane údajov.

⁴ Odôvodnenie 89 druhej smernice o platobných službách.

platobných služieb spravujúci účet na strane druhej by mali dodržiavať potrebné požiadavky na ochranu údajov a bezpečnostné požiadavky stanovené alebo uvedené v tejto smernici alebo zahrnuté v regulačných technických predpisoch.

PRIJAL TIETO USMERNENIA:

1. ÚVOD

1. Druhá smernica o platobných službách zaviedla do oblasti platobných služieb množstvo nových prvkov. Zatiaľ čo smernica vytvára nové príležitosti pre spotrebiteľov a zvyšuje transparentnosť v tejto oblasti, jej uplatňovanie vyvoláva určité otázky a obavy v súvislosti s tým, aby dotknuté osoby mali naďalej úplnú kontrolu nad svojimi osobnými údajmi. Všeobecné nariadenie o ochrane údajov sa vzťahuje na spracúvanie osobných údajov vrátane spracovateľských činností vykonávaných v súvislosti s platobnými službami, ktoré sú vymedzené v druhej smernici o platobných službách⁵. Prevádzkovatelia pôsobiaci v oblasti, na ktorú sa vzťahuje druhá smernica o platobných službách, musia preto vždy zabezpečiť dodržiavanie požiadaviek všeobecného nariadenia o ochrane údajov vrátane zásad ochrany údajov stanovených v článku 5 tohto nariadenia, ako aj príslušných ustanovení smernice o súkromí a elektronických komunikáciách⁶. Zatiaľ čo druhá smernica o platobných službách⁷ a regulačné technické predpisy pre silnú autentifikáciu zákazníka a spoločné a bezpečné otvorené komunikačné normy (ďalej len „RTS“⁸) obsahujú určité ustanovenia týkajúce sa ochrany údajov a bezpečnosti, okolo výkladu týchto ustanovení, ako aj vzájomného pôsobenia medzi všeobecným rámcom ochrany údajov a druhou smernicou o platobných službách vznikla neistota.
2. Dňa 5. júla 2018 vydal EDPB list týkajúci sa druhej smernice o platobných službách, v ktorom poskytol vysvetlenia k otázkam týkajúcim sa ochrany osobných údajov vo vzťahu k druhej smernici o platobných službách, a to najmä o spracúvaní osobných údajov nezmluvných strán (tzv. údaje o tichej strane) poskytovateľmi služieb informovania o účte a poskytovateľmi platobných iniciačných služieb, postupoch pri vydávaní a odvolávaní súhlasu, RTS a spolupráci medzi poskytovateľmi platobných služieb spravujúcimi účet vo vzťahu k bezpečnostným opatreniam. Zatiaľ čo prípravné práce na týchto usmerneniach zahŕňali zber vstupov od zainteresovaných strán, a to tak písomnou formou, ako aj na podujatí zainteresovaných strán, s cieľom určiť najnaliehavejšie výzvy.
3. Účelom týchto usmernení je poskytnúť bližšie usmernenie o aspektoch ochrany údajov v kontexte druhej smernice o platobných službách, a to najmä o vzťahu medzi príslušnými ustanoveniami všeobecného nariadenia o ochrane údajov a druhej smernice o platobných službách. Hlavným

⁵ Článok 1 ods. 1 všeobecného nariadenia o ochrane údajov.

⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES z 12. júla 2002 týkajúca sa spracovávaní osobných údajov a ochrany súkromia v sektore elektronických komunikácií (smernica o súkromí a elektronických komunikáciách) (Ú. v. ES L 201, 31.7.2002, s. 37 – 47).

⁷ Článok 94 druhej smernice o platobných službách atď.

⁸ Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2018/389 z 27. novembra 2017, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2366, pokiaľ ide o regulačné technické predpisy pre silnú autentifikáciu zákazníka a spoločné a bezpečné otvorené komunikačné normy (Text s významom pre EHP.), [C(2017) 7782, Ú. v. EÚ L 69, 13.3.2018, s. 23 – 43], dostupné na <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018R0389&from=EN>.

zameraním týchto usmernení je spracúvanie osobných údajov poskytovateľmi služieb informovania o účte a poskytovateľmi platobných iniciačných služieb. Tento dokument sa ako taký venuje podmienkam na udeľovanie prístupu k informáciám o platobných účtoch poskytovateľmi platobných služieb spravujúcimi účty a na spracúvanie osobných údajov poskytovateľmi platobných iniciačných služieb a poskytovateľmi služieb informovania o účte vrátane požiadaviek a záruk vo vzťahu k spracúvaniu osobných údajov poskytovateľmi platobných iniciačných služieb a poskytovateľmi služieb informovania o účte na iné účely ako na pôvodné účely, na ktoré boli údaje získané, a to najmä ak sa získali v kontexte poskytovania informačnej služby o účte⁹. Tento dokument sa zaoberá aj rôznym poňatím výslovného súhlasu v rámci druhej smernice o platobných službách a všeobecného nariadenia o ochrane údajov, spracúvaním „údajov o tichej strane“, spracúvaním osobitných kategórií osobných údajov poskytovateľmi platobných iniciačných služieb a poskytovateľmi služieb informovania o účte, uplatňovaním hlavných zásad ochrany údajov stanovených všeobecným nariadením o ochrane údajov vrátane minimalizácie údajov, transparentnosti, zodpovednosti a bezpečnostných opatrení. Druhá smernica o platobných službách obsahuje prierezové zodpovednosti v oblastiach, ako sú okrem iného ochrana spotrebiteľa a právo hospodárskej súťaže. Úvahy týkajúce sa týchto oblastí práva presahujú rámec týchto usmernení.

4. Ďalej uvádzame vymedzenie hlavných pojmov použitých v tomto dokumente, čo by malo uľahčiť čítanie usmernení.

1.1 Vymedzenie pojmov

„*Poskytovateľ služieb informovania o účte*“ je poskytovateľ online služby spočívajúcej v poskytovaní konsolidovaných informácií o jednom alebo viacerých platobných účtoch, ktoré má používateľ platobných služieb u iného poskytovateľa platobných služieb alebo u viacerých poskytovateľov platobných služieb;

„*poskytovateľ platobných služieb spravujúci účet*“ je poskytovateľ platobných služieb, ktorý poskytuje a spravuje platobný účet pre platiteľa;

„*minimalizácia údajov*“ je zásada ochrany údajov, podľa ktorej osobné údaje musia byť primerané, relevantné a obmedzené na rozsah, ktorý je nevyhnutný vzhľadom na účely, na ktoré sa spracúvajú;

„*platiteľ*“ je fyzická alebo právnická osoba, ktorá je majiteľom platobného účtu a ktorá povolí platobný príkaz z tohto platobného účtu, alebo v prípade, že platobný účet neexistuje, fyzická alebo právnická osoba, ktorá dáva platobný príkaz;

„*príjemca platby*“ je fyzická alebo právnická osoba, ktorá je zamýšľaným príjemcom finančných prostriedkov, ktoré sú predmetom platobnej transakcie;

„*platobný účet*“ je účet, ktorý je vedený na meno jedného alebo viacerých používateľov platobných služieb a ktorý sa používa na vykonávanie platobných transakcií;

„*poskytovateľ platobných iniciačných služieb*“ je poskytovateľ služby, ktorou sa na žiadosť používateľa platobných služieb iniciuje platobný príkaz vo vzťahu k platobnému účtu, ktorý je vedený u iného poskytovateľa platobných služieb;

⁹ Služba informovania o účte je online služba spočívajúca v poskytovaní konsolidovaných informácií o jednom alebo viacerých platobných účtoch, ktoré má používateľ platobných služieb u iného poskytovateľa platobných služieb alebo u viacerých poskytovateľov platobných služieb.

„*poskytovateľ platobných služieb*“ je subjekt uvedený v článku 1 ods. 1 druhej smernice o platobných službách¹⁰ alebo fyzická či právnická osoba, na ktorú sa vzťahuje výnimka podľa článku 32 alebo 33 druhej smernice o platobných službách;

„*používateľ platobných služieb*“ je fyzická alebo právnická osoba, ktorá používa platobnú službu ako platiteľ, príjemca platby alebo ako platiteľ aj príjemca platby;

„*osobné údaje*“ sú akékoľvek informácie týkajúce sa identifikovanej alebo identifikovateľnej fyzickej osoby (ďalej len „*dotknutá osoba*“); identifikovateľná fyzická osoba je osoba, ktorú možno identifikovať priamo alebo nepriamo, najmä odkazom na identifikátor, ako je meno, identifikačné číslo, lokalizačné údaje, online identifikátor, alebo odkazom na jeden či viaceré prvky, ktoré sú špecifické pre fyzickú, fyziologickú, genetickú, mentálnu, ekonomickú, kultúrnu alebo sociálnu identitu tejto fyzickej osoby;

„*špecificky navrhnutá ochrana údajov*“ sú technické a organizačné opatrenia zabudované do produktu alebo služby, ktoré sú určené na účinné zavedenie zásad ochrany údajov a na integráciu nevyhnutných záruk do spracúvania s cieľom splniť požiadavky všeobecného nariadenia o ochrane údajov a chrániť práva dotknutých osôb;

„*štandardná ochrana údajov*“ sú primerané technické a organizačné opatrenia zapracované do produktu alebo služby, ktoré zabezpečujú, že sa štandardne spracúvajú iba tie osobné údaje, ktoré sú nevyhnutné na každý konkrétny účel spracúvania;

„*RTS*“ je delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2018/389 z 27. novembra 2017, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2366, pokiaľ ide o regulačné technické predpisy pre silnú autentifikáciu zákazníka a spoločné a bezpečné otvorené komunikačné normy;

„*externí poskytovatelia*“ [*third party providers*] sú poskytovatelia platobných iniciačných služieb, ako aj poskytovatelia služieb informovania o účte.

1.2 Služby v rámci druhej smernice o platobných službách

5. Druhá smernica o platobných službách zavádza dva nové druhy platobných služieb (poskytovateľov): poskytovateľov platobných iniciačných služieb a poskytovateľov služieb informovania o účte. Príloha 1 k druhej smernici o platobných službách obsahuje osem platobných služieb, na ktoré sa druhá smernica o platobných službách vzťahuje.

6. Poskytovatelia platobných iniciačných služieb poskytujú služby, ktorými sa na žiadosť používateľa platobných služieb iniciujú platobné príkazy vo vzťahu k platobnému účtu, ktorý je vedený u iného

¹⁰ V článku 1 ods. 1 druhej smernice o platobných službách sa uvádza, že v druhej smernici o platobných službách sa stanovujú pravidlá, v súlade s ktorými členské štáty rozlišujú tieto kategórie *poskytovateľov platobných služieb*:

- a) úverové inštitúcie vymedzené v článku 4 ods. 1 bode 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 575/2013 vrátane ich pobočiek v zmysle článku 4 ods. 1 bodu 17 uvedeného nariadenia, ak sa takéto pobočky nachádzajú v Únii, bez ohľadu na to, či sa ústredie týchto pobočiek nachádza v Únii alebo v súlade s článkom 47 smernice 2013/36/EÚ a s vnútroštátnym právom mimo Únie;
- b) inštitúcie elektronických peňazí v zmysle článku 2 bodu 1 smernice 2009/110/ES vrátane v súlade s článkom 8 uvedenej smernice a s vnútroštátnym právom ich pobočiek, ak sa takéto pobočky nachádzajú v Únii a ich ústredie sa nachádza mimo Únie, pokiaľ sú platobné služby, ktoré poskytujú tieto pobočky, viazané na vydávanie elektronických peňazí;
- c) poštové podniky, ktoré sú oprávnené poskytovať platobné služby podľa vnútroštátneho práva;
- d) platobné inštitúcie;
- e) ECB a národné centrálné banky, ak nekonajú ako menové orgány alebo iné orgány verejnej moci;
- f) členské štáty alebo ich regionálne či miestne orgány, ak nekonajú ako orgány verejnej moci.

poskytovateľa platobných služieb¹¹. Poskytovateľ platobných iniciačných služieb môže požiadať poskytovateľa platobných služieb spravujúceho účet (obvykle banku) o iniciovanie transakcie v mene používateľa platobných služieb. Používateľ (platobnej služby) môže byť fyzická osoba (dotknutá osoba) alebo právnická osoba.

7. Poskytovatelia služieb informovania o účte poskytujú online služby pre konsolidované informácie o jednom alebo viacerých platobných účtoch, ktoré má používateľ platobných služieb u iného poskytovateľa platobných služieb alebo u viacerých poskytovateľov platobných služieb¹². Podľa odôvodnenia 28 druhej smernice o platobných službách používateľ platobných služieb môže mať ihneď v danom akomkoľvek okamihu celkový prehľad o svojej finančnej situácii.
8. Pokiaľ ide o služby informovania o účte, môže existovať niekoľko rôznych druhov ponúkaných služieb, a to s dôrazom na rôzne prvky a účely. Niektorí poskytovatelia môžu napríklad používateľom ponúkať služby, ako je plánovanie rozpočtu a sledovanie výdavkov. Na spracúvanie osobných údajov v kontexte týchto služieb sa vzťahuje druhá smernica o platobných službách. Služby, ktoré zahŕňajú posúdenie úverovej bonity používateľa platobných služieb, alebo audítorské služby vykonávané na základe získavania informácií prostredníctvom služby informovania o účte nepatria do rozsahu pôsobnosti druhej smernice o platobných službách, ale všeobecného nariadenia o ochrane údajov. Druhá smernica o platobných službách sa okrem toho nevzťahuje ani na iné účty ako platobné účty (napr. sporiace, investičné). V každom prípade je všeobecné nariadenie o ochrane údajov platným právnym rámcem na účely spracúvania osobných údajov.

Príklad č. 1:

HappyPayments je spoločnosť, ktorá ponúka online službu, ktorá spočíva v poskytovaní informácií na získanie finančného dohľadu nad jedným alebo viacerými platobnými účtami prostredníctvom mobilnej aplikácie (služba informovania o účte). Vďaka tejto službe môže používateľ platobných služieb na prvý pohľad vidieť zostatky a posledné transakcie na dvoch alebo viacerých platobných účtoch v rôznych bankách. Ak sa pre to používateľ platobných služieb rozhodne, ponúka aj kategorizáciu výdavkov a príjmov podľa rôznej typológie (plat, voľný čas, energie, hypotéka atď.), čo používateľovi platobných služieb pomáha pri finančnom plánovaní. Spoločnosť HappyPayments v rámci tejto aplikácie ponúka aj službu na iniciovanie platieb priamo z platobného (-ých) účtu (-ov), ktorý (-é) určia používatelia (platobná iniciačná služba).

9. S cieľom poskytovať uvedené služby sa v druhej smernici o platobných službách upravujú právne podmienky, za ktorých sa môžu poskytovatelia platobných iniciačných služieb a poskytovatelia služieb informovania o účte dostať k platobným účtom, aby poskytovali službu používateľovi platobných služieb.
10. V článku 66 ods. 1 a článku 67 ods. 1 druhej smernice o platobných službách sa stanovuje, že prístup k platobným službám a službám informovania o účte a ich využívanie sú právami používateľa platobných služieb. Znamená to, že používateľ platobných služieb by mal zostať pri uplatňovaní takéhoto práva úplne slobodný a nesmie byť nútený toto právo využívať.
11. Prístup k platobným účtom a používanie informácií o platobných účtoch sú čiastočne upravené v článkoch 66 a 67 druhej smernice o platobných službách, ktoré obsahujú záruky týkajúce sa ochrany (osobných) údajov. V článku 66 ods. 3 písm. f) druhej smernice o platobných službách sa uvádza, že poskytovateľ platobných iniciačných služieb nepožaduje od používateľa platobných

¹¹ Článok 4 bod 15 druhej smernice o platobných službách.

¹² Článok 4 bod 16 druhej smernice o platobných službách.

služieb žiadne iné údaje než tie, ktoré sú nevyhnutné na poskytnutie platobnej iniciačnej služby, a v článku 66 ods. 3 písm. g) druhej smernice o platobných službách sa stanovuje, že poskytovatelia platobných iniciačných služieb nepoužívajú ani neuchovávajú žiadne údaje na iné účely, než je poskytnutie platobnej iniciačnej služby výslovne požadovanej platiteľom, ani k takýmto údajom nepristupujú. Okrem toho sa v článku 67 ods. 2 písm. d) druhej smernice o platobných službách obmedzuje prístup poskytovateľov služieb informovania o účte k informáciám z určených platobných účtov a súvisiacich platobných transakcií, zatiaľ čo v článku 67 ods. 2 písm. f) druhej smernice o platobných službách sa uvádza, že poskytovatelia služieb informovania o účte v súlade s pravidlami o ochrane údajov nepoužívajú ani neuchovávajú žiadne údaje na iné účely, než je vykonanie služby informovania o účte výslovne požadovanej používateľom platobných služieb, ani k takýmto údajom nepristupujú. V druhom prípade sa zdôrazňuje, že v kontexte služieb informovania o účte sa osobné údaje môžu získavať iba na konkrétne určené, výslovne uvedené a legitímne účely. Poskytovateľ služieb informovania o účte by preto mal v zmluve výslovne uviesť, na ktoré konkrétne účely sa informácie o účte obsahujúce osobné údaje majú spracúvať v kontexte služby informovania o účte, ktorú poskytuje. Zmluva by mala byť zákonná, spravodlivá a transparentná podľa článku 5 všeobecného nariadenia o ochrane údajov a aj v súlade s ostatnými právnymi predpismi na ochranu spotrebiteľa.

12. Podľa konkrétnych okolností môžu byť poskytovatelia platobných služieb v zmysle všeobecného nariadenia o ochrane údajov prevádzkovateľmi alebo sprostredkovateľmi. V týchto usmerneniach sú „prevádzkovateľmi“ tí poskytovatelia platobných služieb, ktorí sami alebo spoločne s inými určujú účely a prostriedky spracúvania osobných údajov. Ďalšie usmernenie možno nájsť v usmerneniach EDPB 7/2020 k pojmom prevádzkovateľ a sprostredkovateľ vo všeobecnom nariadení o ochrane údajov.

2 ZÁKONNÉ DÔVODY A ĎALŠIE SPRACÚVANIE PODĽA DRUHEJ SMERNICE O PLATOBNÝCH SLUŽBÁCH

2.1 Zákonné dôvody na spracúvanie

13. Prevádzkovatelia musia mať podľa všeobecného nariadenia o ochrane údajov právny základ na spracúvanie osobných údajov. V článku 6 ods. 1 všeobecného nariadenia o ochrane údajov je uvedený úplný a obmedzujúci zoznam šiestich právnych základov na spracúvanie osobných údajov podľa tohto nariadenia¹³. Je na prevádzkovateľovi, aby vymedzil vhodný právny základ a zabezpečil dodržiavanie všetkých podmienok pre tento právny základ. Určenie, ktorý základ je platný a najvhodnejší v konkrétnej situácii, závisí od okolností, za ktorých sa spracúvanie uskutočňuje, vrátane účelu spracúvania a vzťahu medzi prevádzkovateľom a dotknutou osobou.

2.2 Článok 6 ods. 1 písm. b) všeobecného nariadenia o ochrane údajov (spracúvanie je nevyhnutné na plnenie zmluvy)

14. Platobné služby sa poskytujú na zmluvnom základe medzi používateľom platobných služieb a poskytovateľom platobných služieb. Ako je uvedené v odôvodnení 87 druhej smernice o platobných službách, „*táto smernica by sa mala týkať iba zmluvných povinností a záväzkov medzi používateľom platobných služieb a poskytovateľom platobných služieb*“. Podľa všeobecného nariadenia o ochrane údajov je hlavným právnym základom na spracúvanie osobných údajov na účely poskytovania platobných služieb článok 6 ods. 1 písm. b) tohto nariadenia, čo znamená, že spracúvanie je nevyhnutné na plnenie zmluvy, ktorej zmluvnou stranou je dotknutá osoba, alebo aby sa na základe žiadosti dotknutej osoby vykonali opatrenia pred uzatvorením zmluvy.

15. Platobné služby podľa druhej smernice o platobných službách sú vymedzené v prílohe 1 k tejto smernici. Poskytovanie týchto služieb, ktoré vymedzuje druhá smernica o platobných službách, je požiadavkou na uzatvorenie zmluvy, v rámci ktorej majú zmluvné strany prístup k údajom o platobnom účte používateľa platobných služieb. Aj títo poskytovatelia platobných služieb musia mať povolenie [licenced operators]. Pokiaľ ide o platobné iniciačné služby a služby informovania o účte podľa druhej smernice o platobných službách, zmluvy môžu obsahovať podmienky [terms], ktoré ukladajú podmienky [conditions] aj pre ďalšie služby, ktoré druhá smernica o platobných

¹³ Podľa článku 6 je spracúvanie zákonné iba vtedy a iba v tom rozsahu, keď je splnená aspoň jedna z týchto podmienok:

- a) dotknutá osoba vyjadrila súhlas so spracúvaním svojich osobných údajov na jeden alebo viaceré konkrétne účely;
- b) spracúvanie je nevyhnutné na plnenie zmluvy, ktorej zmluvnou stranou je dotknutá osoba, alebo aby sa na základe žiadosti dotknutej osoby vykonali opatrenia pred uzatvorením zmluvy;
- c) spracúvanie je nevyhnutné na splnenie zákonnej [legal] povinnosti prevádzkovateľa;
- d) spracúvanie je nevyhnutné, aby sa ochránili životne dôležité záujmy dotknutej osoby alebo inej fyzickej osoby;
- e) spracúvanie je nevyhnutné na splnenie úlohy realizovanej vo verejnom záujme alebo pri výkone verejnej moci zverenej prevádzkovateľovi;
- f) spracúvanie je nevyhnutné na účely oprávnených záujmov, ktoré sleduje prevádzkovateľ alebo tretia strana, s výnimkou prípadov, keď nad takýmito záujmami prevažujú záujmy alebo základné práva a slobody dotknutej osoby, ktoré si vyžadujú ochranu osobných údajov, najmä ak je dotknutou osobou dieťa.

službách neupravuje. *Usmernenia EDPB 2/2019 o spracúvaní osobných údajov podľa článku 6 ods. 1 písm. b) všeobecného nariadenia o ochrane údajov v súvislosti s poskytovaním on-line služieb dotknutým osobám* objasňujú, že prevádzkovatelia musia posúdiť, ktoré spracúvanie osobných údajov je objektívne nevyhnutné na plnenie zmluvy. V týchto usmerneniach sa poukazuje na to, že odôvodnenie tejto nevyhnutnosti závisí od povahy služby, vzájomných perspektív a očakávaní zmluvných strán, odôvodnenia zmluvy a základných prvkov zmluvy.

16. Usmernenia EDPB 2/2019 takisto objasňujú, že z hľadiska článku 7 ods. 4 všeobecného nariadenia o ochrane údajov sa rozlišuje medzi spracovateľskými činnosťami, ktoré sú nevyhnutné na plnenie zmluvy, a podmienkami, ktoré službu podmieňujú určitými spracovateľskými činnosťami, ktoré v skutočnosti nie sú nevyhnutné na plnenie zmluvy. Pojem „nevyhnutné na plnenie“ si jednoznačne vyžaduje niečo viac než len zmluvnú podmienku¹⁴. Prevádzkovateľ by mal byť schopný preukázať, ako nemožno v skutočnosti dosiahnuť hlavný predmet konkrétnej zmluvy s dotknutou osobou, ak nedôjde ku konkrétnemu spracúvaniu predmetných osobných údajov. Samotné odkazovanie na spracúvanie údajov alebo zmienka o ňom v zmluve nestačí na to, aby sa na predmetné spracúvanie vzťahoval článok 6 ods. 1 písm. b) všeobecného nariadenia o ochrane údajov.
17. V článku 5 ods. 1 písm. b) všeobecného nariadenia o ochrane údajov sa stanovuje zásada obmedzenia účelu, podľa ktorej sa osobné údaje musia získavať na konkrétne určené, výslovne uvedené a legitímne účely a nesmú sa ďalej spracúvať spôsobom, ktorý nie je zlučiteľný s týmito účelmi. Pri posudzovaní toho, či je článok 6 ods. 1 písm. b) vhodným právnym základom pre online (platobnú) službu, by sa mal zohľadniť konkrétny zámer, účel alebo cieľ služby¹⁵. Účely spracúvania musia byť jasne vymedzené a oznámené dotknutej osobe v súlade s povinnosťami prevádzkovateľa týkajúcimi sa obmedzenia účelu a transparentnosti. Posúdenie toho, čo je „nevyhnutné“, zahŕňa kombinované a faktické posúdenie spracúvania „na sledovaný cieľ a skutočnosť, čo je menej rušivé v porovnaní s inými možnosťami na dosiahnutie toho istého cieľa“. Článok 6 ods. 1 písm. b) sa nevzťahuje na spracúvanie, ktoré je užitočné, ale nie je objektívne nevyhnutné na vykonávanie zmluvnej služby, ani na vykonanie príslušných predzmluvných opatrení na žiadosť dotknutej osoby, a to aj vtedy, ak je potrebné na iné obchodné účely prevádzkovateľa¹⁶.
18. V usmerneniach EDPB 2/2019 sa objasňuje, že v zmluvách sa nemôžu umelo rozširovať kategórie osobných údajov alebo typy spracovateľských operácií, ktoré prevádzkovateľ musí vykonať z dôvodu plnenia zmluvy v zmysle článku 6 ods. 1 písm. b)¹⁷. Tieto usmernenia sa zaoberajú aj prípadmi, keď sa dotknuté osoby, ktoré sa môžu zaujímať iba o jednu zo služieb, ocitnú v situácii „ber alebo nechaj tak“. To by sa mohlo stať, ak by prevádzkovateľ chcel zoskupiť niekoľko samostatných služieb alebo prvkov služby s rôznymi základnými účelmi, vlastnosťami alebo odôvodnením do jednej zmluvy. Ak zmluva pozostáva z niekoľkých samostatných služieb alebo prvkov služby, ktoré sa v skutočnosti môžu primerane vykonávať nezávisle od seba, uplatniteľnosť článku 6 ods. 1 písm. b) by sa mala posudzovať v kontexte každej z týchto služieb samostatne, pričom sa prihliada na to, čo je objektívne nevyhnutné na vykonanie jednotlivých služieb, o ktoré dotknutá osoba aktívne požiadala alebo ku ktorým sa zmluvne zaviazala¹⁸.

¹⁴ Usmernenia 2/2019 o spracúvaní osobných údajov podľa článku 6 ods. 1 písm. b) všeobecného nariadenia o ochrane údajov v súvislosti s poskytovaním on-line služieb dotknutým osobám, EDPB, s. 8.

¹⁵ Tamtiež.

¹⁶ Tamtiež, s. 7.

¹⁷ Tamtiež, s. 10.

¹⁸ Tamtiež, s. 11.

19. V súlade s uvedenými usmerneniami musia prevádzkovatelia posúdiť, čo je objektívne nevyhnutné na plnenie zmluvy. Ak prevádzkovatelia nemôžu preukázať, že spracúvanie osobných údajov o platobnom účte je objektívne nevyhnutné na poskytnutie každej z týchto služieb samostatne, článok 6 ods. 1 písm. b) všeobecného nariadenia o ochrane údajov nie je platným právnym základom na spracúvanie. V týchto prípadoch by mal prevádzkovateľ zvážiť iný právny základ na spracúvanie.

2.3 Predchádzanie podvodom

20. V článku 94 ods. 1 druhej smernice o platobných službách sa uvádza, že členské štáty povolia spracúvanie osobných údajov platobnými systémami a poskytovateľmi platobných služieb, ak je to nevyhnutné na zabezpečenie predchádzania, vyšetrovania a odhaľovania platobných podvodov. Spracúvanie osobných údajov, ktoré je výhradne nevyhnutné na účely predchádzania podvodom, by mohlo predstavovať oprávnený záujem dotknutého poskytovateľa platobných služieb za predpokladu, že takéto záujmy neprevažujú nad záujmami alebo základnými právami a slobodami dotknutej osoby¹⁹. Spracovateľské činnosti na účely predchádzania podvodom by mali byť založené na dôkladnom vyhodnotení jednotlivých prípadov prevádzkovateľom, a to v súlade so zásadou zodpovednosti. Prevádzkovatelia môžu okrem toho v rámci predchádzania podvodom podliehať aj osobitným právnym povinnostiam, ktoré vyžadujú spracúvanie osobných údajov.

2.4 Ďalšie spracúvanie (poskytovateľmi služieb informovania o účte a poskytovateľmi platobných iniciačných služieb)

21. V článku 6 ods. 4 všeobecného nariadenia o ochrane údajov sú stanovené podmienky spracúvania osobných údajov na iný účel, ako na ktorý sa osobné údaje získali. Takéto ďalšie spracúvanie sa môže konkrétne uskutočniť, ak je založené na práve Únie alebo práve členského štátu, ktoré predstavuje nevyhnutné a primerané opatrenie v demokratickej spoločnosti na zabezpečenie cieľov uvedených v článku 23 ods. 1, ak dotknutá osoba udelila svoj súhlas alebo ak je spracúvanie na iný účel ako ten, na ktorý sa osobné údaje získali, zlučiteľné s pôvodným účelom.

22. Je potrebné starostlivo prihliadať na článok 66 ods. 3 písm. g) a článok 67 ods. 2 písm. f) druhej smernice o platobných službách. Ako sa spomína v predchádzajúcom texte, v článku 66 ods. 3 písm. g) druhej smernice o platobných službách sa uvádza, že poskytovateľ platobných iniciačných služieb nepoužíva ani neuchováva žiadne údaje na iné účely, než je poskytnutie platobnej iniciačnej služby výslovne požadovanej platiteľom, ani k takýmto údajom nepristupuje. V článku 67 ods. 2 písm. f) druhej smernice o platobných službách sa uvádza, že poskytovateľ služieb informovania o účte v súlade s pravidlami o ochrane údajov nepoužíva ani neuchováva žiadne údaje na iné účely, než je vykonanie služby informovania o účte výslovne požadovanej používateľom platobných služieb, ani k takýmto údajom nepristupuje.

23. V dôsledku toho článok 66 ods. 3 písm. g) a článok 67 ods. 2 písm. f) druhej smernice o platobných službách značne obmedzujú možnosti spracúvania na iné účely, čo znamená, že spracúvanie na iný účel nie je povolené, pokiaľ dotknutá osoba nevyjadrila súhlas podľa článku 6 ods. 1 písm. a) všeobecného nariadenia o ochrane údajov alebo pokiaľ spracúvanie nie je stanovené v práve Únie alebo v práve členského štátu, ktorým prevádzkovateľ podlieha v súlade s článkom 6 ods. 4 všeobecného nariadenia o ochrane údajov. Ak spracúvanie na iné účely ako na účely, na ktoré boli osobné údaje získané, nie je založené na súhlase dotknutej osoby alebo na práve Únie alebo práve členského štátu, obmedzenia stanovené v článku 66 ods. 3 písm. g) a článku 67 ods. 2 písm. f) druhej smernice o platobných službách objasňujú, že žiadny iný účel nie je zlučiteľný s účelom, na

¹⁹ Odôvodnenie 47 všeobecného nariadenia o ochrane údajov.

ktorý boli osobné údaje pôvodne získané. Skúška zlučiteľnosti článku 6 ods. 4 všeobecného nariadenia o ochrane údajov nesmie vyústiť do právneho základu na spracúvanie.

24. V článku 6 ods. 4 všeobecného nariadenia o ochrane údajov sa umožňuje ďalšie spracúvanie na základe práva Únie alebo členského štátu. Všetci poskytovatelia platobných iniciačných služieb a poskytovatelia služieb informovania o účte sú napríklad povinnými subjektmi podľa článku 3 bodu 2 písm. a) smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/849 z 20. mája 2015 o predchádzaní využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu smernice o boji proti praniu špinavých peňazí. Tieto povinné osoby musia preto vo vzťahu ku klientovi vykonávať opatrenia povinnej starostlivosti, ktoré sú uvedené v smernici. Osobné údaje spracúvané v súvislosti so službou druhej smernice o platobných službách sa preto ďalej spracúvajú na základe minimálne jednej právnej povinnosti, ktorá spočíva na poskytovateľovi služby²⁰.
25. Ako sa uvádza v bode 20, v článku 6 ods. 4 všeobecného nariadenia o ochrane údajov sa naznačuje, že spracúvanie na iný účel ako ten, na ktorý sa osobné údaje získali, by mohlo byť založené na súhlase dotknutej osoby, ak sú splnené všetky podmienky na súhlas podľa všeobecného nariadenia o ochrane údajov. Ako sa uvádza v predchádzajúcom texte, prevádzkovateľ musí preukázať, že je možné odmietnuť alebo odvolať súhlas bez nepriaznivých následkov (odôvodnenie 42 všeobecného nariadenia o ochrane údajov).

2.5 Zákonný dôvod na poskytnutie prístupu k účtu (poskytovateľmi platobných služieb spravujúcimi účet)

26. Ako sa uvádza v bode 10, používatelia platobných služieb môžu uplatňovať svoje právo na využívanie platobných iniciačných služieb a služieb informovania o účte. Povinnosti uložené členským štátom v článku 66 ods. 1 a článku 67 ods. 1 druhej smernice o platobných službách by sa mali zaviesť do vnútroštátneho práva, aby sa zaručilo účinné uplatňovanie práva používateľa platobných služieb využívať uvedené platobné služby. Účinné uplatňovanie takýchto práv by nebolo možné bez existencie zodpovedajúcej povinnosti poskytovateľa platobných služieb spravujúceho účet, zvyčajne banky, dať poskytovateľovi platobných služieb prístup k účtu pod podmienkou, že splní všetky požiadavky na prístup k účtu používateľa platobných služieb. V článku 66 ods. 5 a článku 67 ods. 4 druhej smernice o platobných službách sa ďalej jasne uvádza, že poskytovanie platobných iniciačných služieb a služieb informovania o účte nezávisí od existencie zmluvného vzťahu medzi poskytovateľom platobných iniciačných služieb/poskytovateľom služieb informovania o účte a poskytovateľom platobných služieb spravujúcim účet.
27. Spracúvanie osobných údajov poskytovateľom platobných služieb spravujúcim účet spočívajúce v poskytovaní prístupu k osobným údajom, ktoré požadujú poskytovatelia platobných iniciačných služieb a poskytovatelia služieb informovania o účte, aby mohli poskytovať svoje platobné služby používateľovi platobných služieb, je založené na zákonnej povinnosti. Na dosiahnutie cieľov druhej smernice o platobných službách musia poskytovatelia platobných služieb spravujúci účet poskytovať osobné údaje pre služby poskytovateľov platobných iniciačných služieb a poskytovateľov služieb informovania o účte, čo je nevyhnutnou podmienkou pre poskytovateľov platobných iniciačných služieb a poskytovateľov služieb informovania o účte na poskytovanie ich služieb, a teda na zabezpečenie práv stanovených v článku 66 ods. 1 a článku 67 ods. 1 druhej

²⁰ Upozorňujeme, že dôkladné preskúmanie otázky, či smernica o boji proti praniu špinavých peňazí spĺňa požiadavky článku 6 ods. 4 všeobecného nariadenia o ochrane údajov nepatrí do rozsahu pôsobnosti tohto dokumentu.

smernice o platobných službách. Platným právnym základom je preto v tomto prípade článok 6 ods. 1 písm. c) všeobecného nariadenia o ochrane údajov.

28. Keďže sa vo všeobecnom nariadení o ochrane údajov stanovilo, že spracúvanie založené na zákonnej [legal] povinnosti by malo byť jasne stanovené v práve Únie alebo práve členského štátu (pozri článok 6 ods. 3 všeobecného nariadenia o ochrane údajov), povinnosť poskytovateľov platobných služieb spravujúcich účet poskytnúť prístup by mala vychádzať z vnútroštátneho práva, ktorým sa transponovala druhá smernica o platobných službách.

3 VÝSLOVNÝ SÚHLAS

3.1 Súhlas podľa všeobecného nariadenia o ochrane údajov

29. Podľa všeobecného nariadenia o ochrane údajov súhlas slúži ako jeden zo šiestich právnych základov pre zákonnosť spracúvania osobných údajov. V článku 4 ods. 11 všeobecného nariadenia o ochrane údajov sa súhlas vymedzuje ako „akýkoľvek slobodne daný, konkrétny, informovaný a jednoznačný prejav vôle dotknutej osoby, ktorým formou vyhlásenia alebo jednoznačného potvrdzujúceho úkonu vyjadruje súhlas so spracúvaním osobných údajov, ktoré sa jej týkajú“. Tieto štyri podmienky – slobodne daný, konkrétny, informovaný a jednoznačný – sú nevyhnutné pre platnosť súhlasu. Podľa usmernení EDPB 5/2020 k súhlasu podľa nariadenia 2016/679 môže byť súhlas primeraným zákonným základom iba vtedy, ak sa dotknutej osobe ponúkne kontrola a možnosť skutočnej voľby, pokiaľ ide o prijatie alebo odmietnutie ponúkaných podmienok alebo ich odmietnutie bez nepriaznivých následkov. Pri požiadaní o súhlas je prevádzkovateľ povinný posúdiť, či splní všetky požiadavky na získanie platného súhlasu. Súhlas získaný v plnom súlade so všeobecným nariadením o ochrane údajov je nástroj, ktorý dáva dotknutým osobám kontrolu nad tým, či sa osobné údaje, ktoré sa ich týkajú, budú spracúvať alebo nie. V opačnom prípade sa kontrola zo strany dotknutej osoby stáva iluzórnou a súhlas nebude platným zákonným základom na spracúvanie údajov, čím sa spracovateľská činnosť stane nezákonnou²¹.
30. Všeobecné nariadenie o ochrane údajov obsahuje ďalšie záruky aj v článku 7, ktorým sa stanovuje, že prevádzkovateľ musí vedieť preukázať, že v čase spracúvania existoval platný súhlas. Takisto žiadosť o súhlas sa musí predložiť tak, aby bola jasne odlišiteľná od iných skutočností, v zrozumiteľnej a ľahko dostupnej forme a formulovaná jasne a jednoducho. Dotknutá osoba musí byť ďalej informovaná o práve kedykoľvek odvolať súhlas, a to rovnako jednoduchým spôsobom, ako súhlas poskytla.
31. Podľa článku 9 všeobecného nariadenia o ochrane údajov je súhlas jednou z výnimiek zo všeobecného zákazu spracúvania osobitných kategórií osobných údajov. V takomto prípade však musí byť súhlas dotknutej osoby „výslovný“²².
32. Podľa usmernení EDPB 5/2020 k súhlasu podľa nariadenia 2016/679, sa výslovný súhlas podľa všeobecného nariadenia o ochrane údajov vzťahuje na spôsob, ktorým dotknutá osoba vyjadruje súhlas. Znamená to, že dotknutá osoba by mala poskytnúť výslovné vyhlásenie o súhlase na konkrétny (-e) účel (-y) spracúvania. Jednoznačným spôsobom, ako sa ubezpečiť o tom, že súhlas je výslovný, by bolo výslovne potvrdiť súhlas v písomnom vyhlásení. V prípade potreby by si prevádzkovateľ mohol preveriť, že písomné vyhlásenie je podpísané dotknutou osobou, čím by sa odstránili všetky možné pochybnosti a predišlo prípadnému nedostatku dôkazov v budúcnosti.
33. Za žiadnych okolností nemožno vyvodiť súhlas z potenciálne nejednoznačných vyhlásení alebo činov. Prevádzkovateľ si takisto musí byť vedomý, že súhlas nemožno získať prostredníctvom toho istého prejavu vôle ako súhlas so zmluvou alebo súhlas so všeobecnými podmienkami služby.

3.2 Súhlas podľa druhej smernice o platobných službách

34. EDPB poznamenáva, že právny rámec týkajúci sa výslovného súhlasu je zložitý, pretože tak druhá smernica o platobných službách, ako aj všeobecné nariadenie o ochrane údajov obsahujú

²¹ Usmernenia 5/2020 k súhlasu podľa nariadenia 2016/679, EDPB, bod 3.

²² Pozri aj stanovisko 15/2011 k definícii súhlasu (WP 187), s. 6 – 8, a/alebo stanovisko 06/2014 k pojmu legitímne záujmy [legitimate interests] prevádzkovateľa podľa článku 7 smernice 95/46/ES (WP 217), s. 9, 10, 13 a 14.

konceptiu „výslovného súhlasu“. Vedie to k otázke, či by sa „výslovný súhlas“, ktorý je uvedený v článku 94 ods. 2 druhej smernice o platobných službách, mal vykladať rovnako ako výslovný súhlas podľa všeobecného nariadenia o ochrane údajov.

3.2.1 Výslovný súhlas podľa článku 94 ods. 2 druhej smernice o platobných službách

35. V druhej smernici o platobných službách je niekoľko osobitných pravidiel týkajúcich sa spracúvania osobných údajov, a to najmä v článku 94 ods. 1 tejto smernice, ktorým sa stanovuje, že spracúvanie osobných údajov na účely druhej smernice o platobných službách musí byť v súlade s právom EÚ o ochrane údajov. V článku 94 ods. 2 druhej smernice o platobných službách sa ďalej stanovuje, že poskytovatelia platobných služieb majú prístup k osobným údajom, ktoré sú potrebné na poskytovanie ich platobných služieb, a spracúvajú a uchovávajú takéto osobné údaje len s výslovným súhlasom používateľa platobných služieb. Podľa článku 33 ods. 2 druhej smernice o platobných službách sa táto požiadavka výslovného súhlasu používateľa platobných služieb nevzťahuje na poskytovateľov služieb informovania o účte. V článku 67 ods. 2 písm. a) druhej smernice o platobných službách sa však naďalej stanovuje výslovný súhlas na poskytovanie služby pre poskytovateľov služieb informovania o účte.
36. Ako uvádzame v predchádzajúcom texte, zoznam zákonných základov na spracúvanie podľa všeobecného nariadenia o ochrane údajov je úplný. Ako je uvedené v bode 14, právnym základom na spracúvanie osobných údajov na účely poskytovania platobných služieb je v zásade článok 6 ods. 1 písm. b) všeobecného nariadenia o ochrane údajov, čo znamená, že spracúvanie je nevyhnutné na plnenie zmluvy, ktorej zmluvnou stranou je dotknutá osoba, alebo aby sa na základe žiadosti dotknutej osoby vykonali opatrenia pred uzatvorením zmluvy. Z toho vyplýva, že článok 94 ods. 2 druhej smernice o platobných službách nemožno považovať za ďalší právny základ na spracúvanie osobných údajov. EDPB sa domnieva, že vzhľadom na to, čo je uvedené v predchádzajúcom texte, by sa tento bod mal vykladať na jednej strane v súlade s platným právnym rámcom na ochranu údajov a na druhej strane tak, aby sa zachoval jeho užitočný účinok. Výslovný súhlas podľa článku 94 ods. 2 druhej smernice o platobných službách by sa preto mal považovať za ďalšiu požiadavku zmluvnej povahy²³ v súvislosti s prístupom k osobným údajom a ich následným spracúvaním a uchovávaním na účely poskytovania platobných služieb, a preto nie je ten istý ako (výslovný) súhlas podľa všeobecného nariadenia o ochrane údajov.
37. „Výslovný súhlas“ uvedený v článku 94 ods. 2 druhej smernice o platobných službách je zmluvný súhlas. Znamená to, že článok 94 ods. 2 druhej smernice o platobných službách by sa mal vykladať v tom zmysle, že pri uzatváraní zmluvy s poskytovateľom platobných služieb podľa druhej smernice o platobných službách musia byť dotknuté osoby v plnej miere informované o osobitných kategóriách osobných údajov, ktoré sa budú spracúvať. Musia byť ďalej informované o konkrétnom účele (platobná služba), na ktorý sa budú ich osobné údaje spracúvať, a musia výslovne súhlasiť s týmito doložkami. Takéto doložky by mali byť jasne odlišiteľné od ostatných záležitostí, ktoré sú predmetom zmluvy, a dotknutá osoba by ich musela výslovne odsúhlasiť.
38. Základom pojmu „výslovný súhlas“ podľa článku 94 ods. 2 druhej smernice o platobných službách je získanie prístupu k osobným údajom s cieľom ich následného spracúvania a uchovávaní na účely poskytovania platobných služieb. Znamená to, že poskytovateľ platobných služieb²⁴ ešte nespracúva osobné údaje, ale potrebuje prístup k osobným údajom, ktoré sa spracúvali v rámci zodpovednosti ktoréhokoľvek iného prevádzkovateľa. Ak používateľ platobných služieb uzavrie zmluvu napríklad s poskytovateľom platobných iniciačných služieb, musí tento poskytovateľ získať

²³ List EDPB týkajúci sa druhej smernice o platobných službách, 5. júl 2018, s. 4.

²⁴ Vzťahuje sa to na služby 1 až 7 prílohy 1 k druhej smernici o platobných službách.

prístup k osobným údajom používateľa platobných služieb, ktoré sa spracúvajú v rámci zodpovednosti poskytovateľa platobných služieb spravujúceho účet. Predmetom výslovného súhlasu podľa článku 94 ods. 2 druhej smernice o platobných službách je povolenie na získanie prístupu k týmto osobným údajom s cieľom spracúvať a uchovávať tieto osobné údaje, ktoré sú nevyhnutné na účely poskytovania platobných služieb. Ak dotknutá osoba vyjadrí výslovný súhlas, poskytovateľ platobných služieb spravujúci účet je povinný poskytnúť prístup k uvedeným osobným údajom.

39. Hoci súhlas podľa článku 94 ods. 2 druhej smernice o platobných službách nie je právnym základom na spracúvanie osobných údajov, tento súhlas sa osobitne týka osobných údajov a ochrany údajov a pre používateľa platobných služieb zabezpečuje transparentnosť a určitý stupeň kontroly²⁵. Hoci druhá smernica o platobných službách nekonkretizuje vecné podmienky na udelenie súhlasu podľa článku 94 ods. 2 tejto smernice, malo by sa to, ako je uvedené v predchádzajúcom texte, chápať v súlade s platným právnym rámcom na ochranu údajov a spôsobom, ktorý zachováva jeho užitočný účinok.
40. Pokiaľ ide o informácie, ktoré majú poskytovať prevádzkovatelia, a požiadavku transparentnosti, v usmerneniach pracovnej skupiny zriadenej podľa článku 29 k transparentnosti sa uvádza, že „ústrednou úvahou týkajúcou sa zásady transparentnosti uvedenej v týchto ustanoveniach je, že dotknutá osoba by mala byť schopná vopred určiť, aký rozsah a aké dôsledky spracúvanie zahŕňa, a že by tieto osoby nemalo neskôr prekvapiť, akými spôsobmi boli ich osobné údaje použité“²⁶.
41. Ďalej, ako to požaduje zásada obmedzenia účelu, sa osobné údaje musia získavať na konkrétne určené, výslovne uvedené a legitímne účely [článok 5 ods. 1 písm. b) všeobecného nariadenia o ochrane údajov]. Ak sa osobné údaje získavajú na viac ako jeden účel, „prevádzkovatelia by sa mali vyhnúť určeniu iba jedného širokého účelu, aby odôvodnili rôzne ďalšie spracovateľské činnosti, ktoré v skutočnosti súvisia so skutočným pôvodným účelom iba vzdialene“²⁷. EDPB nedávno v súvislosti so zmluvami pre online služby zdôraznil riziko zahrnutia všeobecných podmienok spracúvania do zmlúv a uviedol, že účel získavania údajov by mal byť jasne a presne určený: mal by byť dostatočne podrobný na určenie toho, aký druh spracúvania je a nie je zahrnutý do určeného účelu, a aby bolo možné posúdiť súlad s právom a uplatniť záruky ochrany údajov²⁸.
42. Ak sa o tom uvažuje v súvislosti s ďalšou požiadavkou výslovného súhlasu podľa článku 94 ods. 2 druhej smernice o platobných službách, znamená to, že prevádzkovatelia musia dotknutým osobám poskytnúť konkrétne určené a výslovne uvedené informácie o konkrétnych účeloch určených prevádzkovateľom, na ktoré sa získava prístup k ich osobným údajom, spracúvajú a uchovávajú takéto osobné údaje. V súlade s článkom 94 ods. 2 druhej smernice o platobných službách musia dotknuté osoby výslovne odsúhlasiť tieto konkrétne účely.
43. Okrem toho, ako sa uvádza v bode 10, EDPB zdôrazňuje, že používateľ platobných služieb musí mať možnosť zvoliť si, či bude službu využívať alebo nie, a nesmie byť k tomu nútený. Súhlas podľa článku 94 ods. 2 druhej smernice o platobných službách musí byť preto slobodne vyjadreným súhlasom.

²⁵ Článok 94 ods. 2 druhej smernice o platobných službách patrí do rámca kapitoly 4 „Ochrana údajov“.

²⁶ Usmernenia pracovnej skupiny zriadenej podľa článku 29 k transparentnosti podľa nariadenia 2016/679, bod 10 (prijaté 11. apríla 2018), schválené EDPB.

²⁷ Stanovisko pracovnej skupiny zriadenej podľa článku 29 3/2013 k obmedzeniu účelu (WP203), s. 16.

²⁸ Usmernenia 2/2019 o spracúvaní osobných údajov podľa článku 6 ods. 1 písm. b) všeobecného nariadenia o ochrane údajov v súvislosti s poskytovaním on-line služieb dotknutým osobám, bod 16 (znenie verejnej konzultácie) a stanovisko pracovnej skupiny zriadenej podľa článku 29 3/2013 k obmedzeniu účelu (WP203), s. 15 – 16.

3.3 Záver

44. Výslovný súhlas podľa druhej smernice o platobných službách je odlišný od (výslovného) súhlasu podľa všeobecného nariadenia o ochrane údajov. Výslovný súhlas podľa článku 94 ods. 2 druhej smernice o platobných službách je ďalšou požiadavkou zmluvnej povahy. Ak poskytovateľ platobných služieb potrebuje na poskytovanie platobných služieb prístup k osobným údajom, vyžaduje sa výslovný súhlas používateľa platobných služieb v súlade s článkom 94 ods. 2 druhej smernice o platobných službách.

4 SPRACÚVANIE ÚDAJOV O TICHEJ STRANE

4.1 Údaje o tichej strane

45. Otázkou ochrany údajov, ktorú treba dôkladne zvážiť, je spracúvanie takzvaných údajov o tichej strane. V kontexte tohto dokumentu sú údaje o tichej strane osobnými údajmi týkajúcimi sa dotknutej osoby, ktorá nie je používateľom konkrétneho poskytovateľa platobných služieb, ale ktorej osobné údaje spracúva tento konkrétny poskytovateľ platobných služieb na účely plnenia zmluvy medzi poskytovateľom a používateľom platobných služieb. Je to napríklad prípad, keď používateľ platobných služieb, dotknutá osoba A, využíva služby poskytovateľa služieb informovania o účte a dotknutá osoba B vykonala sériu platobných transakcií na platobný účet dotknutej osoby A. V tomto prípade sa dotknutá osoba B považuje za „tichú stranu“ a osobné údaje (napríklad číslo účtu dotknutej osoby B a suma peňazí, ktorá bola obsahom týchto transakcií) týkajúce sa dotknutej osoby B sa považujú za „údaje o tichej strane“.

4.2 Oprávnený záujem prevádzkovateľa

46. V článku 5 ods. 1 písm. b) všeobecného nariadenia o ochrane údajov sa požaduje, aby sa osobné údaje získavali na konkrétne určené, výslovne uvedené a legitímne účely a nesmeli sa ďalej spracúvať spôsobom, ktorý nie je zlučiteľný s týmito účelmi. Vo všeobecnom nariadení o ochrane údajov sa okrem toho požaduje, aby každé spracúvanie osobných údajov bolo nevyhnutné, ako aj primerané a v súlade so zásadami ochrany údajov, ako sú zásady obmedzenia účelu a minimalizácie údajov.

47. Všeobecným nariadením o ochrane údajov sa môže umožniť spracúvanie údajov o tichej strane, ak je toto spracúvanie nevyhnutné na účely oprávnených záujmov, ktoré sleduje prevádzkovateľ alebo tretia strana [článok 6 ods. 1 písm. f) všeobecného nariadenia o ochrane údajov]. Takéto spracúvanie sa však môže uskutočniť iba vtedy, ak oprávnený záujem prevádzkovateľa nie je „prevážený záujmami alebo základnými právami a slobodami dotknutej osoby, ktoré si vyžadujú ochranu osobných údajov“.

48. Zákonným základom na spracúvanie údajov o tichej strane poskytovateľmi platobných iniciačných služieb a poskytovateľmi služieb informovania o účte – v kontexte poskytovania platobných služieb podľa druhej smernice o platobných službách – by teda mohol byť oprávnený záujem prevádzkovateľa alebo tretej strany na plnení zmluvy s používateľom platobných služieb. Potreba spracúvania osobných údajov o tichej strane je obmedzená a určuje sa na základe primeraných očakávaní týchto dotknutých osôb. V súvislosti s poskytovaním platobných služieb, na ktoré sa vzťahuje druhá smernica o platobných službách, treba prijať účinné a vhodné opatrenia na zabezpečenie toho, aby nedochádzalo k prevažovaniu záujmov alebo základných práv a slobôd tichých strán a aby sa zabezpečilo, že sa zohľadňujú primerané očakávania týchto dotknutých osôb, ktoré sa týkajú spracúvania ich osobných údajov. Prevádzkovateľ (poskytovateľ služieb informovania o účte alebo poskytovateľ platobných iniciačných služieb) musí v tejto súvislosti stanoviť nevyhnutné záruky spracúvania, aby chránil práva dotknutých osôb. Patria sem technické opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa údaje o tichej strane nespracúvali na iný účel, ako je účel, na ktorý osobné údaje pôvodne získali poskytovatelia platobných iniciačných služieb a poskytovatelia služieb informovania o účte. Ak je to možné, malo by sa na dosiahnutie primeranej úrovne bezpečnosti a minimalizácie údajov používať aj šifrovanie alebo iné technologické riešenia.

4.3 Ďalšie spracúvanie osobných údajov o tichej strane

49. Ako sa uvádza v bode 29, osobné údaje spracúvané v súvislosti s platobnou službou, ktorú upravuje druhá smernica o platobných službách, by sa mohli ďalej spracúvať na základe právnych povinností uložených poskytovateľovi služieb. Tieto právne povinnosti by sa mohli týkať osobných údajov o tichej strane.
50. Pokiaľ ide o ďalšie spracúvanie údajov o tichej strane na základe oprávneného záujmu, EDPB zastáva názor, že tieto údaje nemožno používať na iný účel, ako na ktorý boli osobné údaje získané, buď na základe práva EÚ alebo práva členského štátu. Súhlas tichej strany nie je právne realizovateľný, pretože na získanie súhlasu by sa museli získavať alebo spracúvať osobné údaje o tichej strane, na čo podľa článku 6 všeobecného nariadenia o ochrane údajov neexistuje právny základ. Skúška zlučiteľnosti podľa článku 6 ods. 4 všeobecného nariadenia o ochrane údajov takisto nemôže poskytnúť základ na spracúvanie na iné účely (napr. činnosti priameho marketingu). Práva a slobody týchto dotknutých osôb, ktoré sú tichými stranami, sa nedodržiavajú, ak nový prevádzkovateľ údajov používa osobné údaje na iné účely, pričom sa prihliada na kontext, v ktorom sa osobné údaje získali, a to najmä na chýbajúci vzťah s dotknutými osobami, ktoré sú tichými stranami²⁹; chýbajúca spojitosť medzi akýmkoľvek iným účelom a účelom, na ktorý sa osobné údaje pôvodne získali (t. j. skutočnosť, že poskytovatelia platobných služieb potrebujú údaje o tichej strane iba na to, aby mohli uzavrieť zmluvu s inou zmluvnou stranou); povaha dotknutých osobných údajov³⁰, okolnosť, že dotknuté osoby nie sú v postavení, v ktorom môžu primerane očakávať akékoľvek ďalšie spracúvanie alebo dokonca si byť vedomé, ktorý prevádzkovateľ môže ich osobné údaje spracúvať, a to vzhľadom na právne obmedzenia spracúvania stanovené v článku 66 ods. 3 písm. g) a článku 67 ods. 2 písm. f) druhej smernice o platobných službách.

²⁹ V odôvodnení 87 druhej smernice o platobných službách sa uvádza, že druhá smernica o platobných službách sa týka iba „zmluvných záväzkov a povinností medzi používateľom platobných služieb a poskytovateľom platobných služieb“. Údaje o tichej strane preto nepatria do rozsahu pôsobnosti druhej smernice o platobných službách.

³⁰ Mimoriadne opatrne treba postupovať pri spracúvaní finančných osobných údajov, pretože podľa usmernení týkajúcich sa posúdenia vplyvu na ochranu údajov možno spracúvanie považovať za zvýšenie možného rizika pre práva a slobody jednotlivcov.

5 SPRACÚVANIE OSOBITNÝCH KATEGÓRIÍ OSOBNÝCH ÚDAJOV PODĽA DRUHEJ SMERNICE O PLATOBNÝCH SLUŽBÁCH

5.1 Osobitné kategórie osobných údajov

51. V článku 9 ods. 1 všeobecného nariadenia o ochrane údajov sa zakazuje spracúvanie „osobných údajov, ktoré odhaľujú rasový alebo etnický pôvod, politické názory, náboženské alebo filozofické presvedčenie alebo členstvo v odborových organizáciách, a spracúvanie genetických údajov, biometrických údajov na individuálnu identifikáciu fyzickej osoby, údajov týkajúcich sa zdravia alebo údajov týkajúcich sa sexuálneho života alebo sexuálnej orientácie fyzickej osoby“.
52. Treba zdôrazniť, že v niektorých členských štátoch sú elektronické platby už všadeprítomné a mnoho ľudí ich pri každodenných transakciách uprednostňuje pred hotovosťou. Finančné transakcie môžu zároveň odhaliť citlivé informácie o konkrétnej dotknutej osobe vrátane tých, ktoré sa týkajú osobitných kategórií osobných údajov. V závislosti od podrobností transakcie môžu byť napríklad politické názory a náboženské presvedčenie odhalené prostredníctvom darov poskytnutých politickým stranám alebo organizáciám, kostolom alebo farnostiam. Členstvo v odborových organizáciách možno odhaliť odčítaním ročného členského poplatku z bankového účtu osoby. Osobné údaje týkajúce sa zdravia sa môžu získať z analýzy účtov za lekársku starostlivosť, ktoré dotknutá osoba uhradila lekárovi (napríklad psychiatrovi). Informácie o určitých nákupoch môžu napokon odhaliť informácie týkajúce sa sexuálneho života alebo sexuálnej orientácie osoby. Ako ukazujú tieto príklady, aj jednotlivé transakcie môžu obsahovať osobitné kategórie osobných údajov. Služby informovania o účte sa okrem toho môžu oprieť o profilovanie vymedzené v článku 4 ods. 4 všeobecného nariadenia o ochrane údajov. Ako už bolo predtým uvedené v usmerneniach pracovnej skupiny zriadenej podľa článku 29 k automatizovanému individuálnemu rozhodovaniu a profilovaniu na účely nariadenia 2016/679, ktoré schválil EDPB, „profilovanie môže vytvoriť osobitné kategórie údajov vyvođením z údajov, ktoré samy osebe nie sú osobitnou kategóriou údajov, ale stanú sa takými v kombinácii s inými údajmi“.³¹ Znamená to, že prostredníctvom súhrnu finančných transakcií možno odhaľovať rôzne druhy vzorcov správania, ktoré môžu obsahovať osobitné kategórie osobných údajov. Z tohto dôvodu existuje značná pravdepodobnosť, že poskytovateľ služieb spracúvajúci informácie o finančných transakciách dotknutých osôb spracúva aj osobitné kategórie osobných údajov.
53. Pokiaľ ide o pojem „citlivé platobné údaje“, EDPB upozorňuje na tieto veci. Vymedzenie citlivých platobných údajov sa v druhej smernici o platobných službách značne líši od spôsobu, akým sa pojem „citlivé osobné údaje“ bežne používa v kontexte všeobecného nariadenia o ochrane údajov a v (právnom rámci) ochrany údajov. Tam, kde druhá smernica o platobných službách vymedzuje „citlivé platobné údaje“ ako „údaje vrátane personalizovaných bezpečnostných prvkov, ktoré možno použiť na uskutočnenie podvodu“, všeobecné nariadenie o ochrane údajov zdôrazňuje potrebu konkrétnej ochrany osobitných kategórií osobných údajov, ktoré sú podľa článku 9 všeobecného nariadenia o ochrane údajov svojou povahou obzvlášť citlivé vo vzťahu k základným právam a slobodám, napríklad osobitné kategórie osobných údajov³². V tejto súvislosti sa odporúča aspoň zmapovať a presne kategorizovať, ktorý druh osobných údajov sa bude spracúvať. S najväčšou pravdepodobnosťou sa bude v súlade s článkom 35 všeobecného nariadenia o ochrane údajov vyžadovať posúdenie vplyvu na ochranu údajov, ktoré pomôže pri tomto

³¹ Usmernenie pracovnej skupiny zriadenej podľa článku 29 k automatizovanému individuálnemu rozhodovaniu a profilovaniu na účely nariadenia 2016/679, Wp251rev.01, s. 15.

³² Napríklad, v odôvodnení 10 všeobecného nariadenia o ochrane údajov sa osobitné kategórie osobných údajov uvádzajú ako „citlivé údaje“.

mapovaní. Další usmernenie k posúdeniu vplyvu na ochranu údajov možno nájsť v usmerneniach pracovnej skupiny zriadenej podľa článku 29 týkajúcich sa posúdenia vplyvu na ochranu údajov a stanovenia toho, či na účely nariadenia 2016/679 spracúvanie „pravdepodobne povedie k vysokému riziku“, schválené EDPB.

5.2 Možné výnimky

54. Zákaz článku 9 všeobecného nariadenia o ochrane údajov nie je absolútny. Konkrétne, zatiaľ čo výnimky z článku 9 ods. 2 písm. b) – f) a písm. h) – j) všeobecného nariadenia o ochrane údajov sa zjavne neuplatňujú na spracúvanie osobných údajov v kontexte druhej smernice o platobných službách, nasledujúce dve výnimky uvedené v článku 9 ods. 2 všeobecného nariadenia o ochrane údajov môžu prichádzať do úvahy:
- a) Zákaz sa neuplatňuje, ak dotknutá osoba vyjadrila výslovný súhlas so spracúvaním uvedených osobných údajov na jeden alebo viac určených účelov [článok 9 ods. 2 písm. a) všeobecného nariadenia o ochrane údajov].
 - b) Zákaz sa neuplatňuje, ak je spracúvanie nevyhnutné z dôvodov významného verejného záujmu na základe práva Únie alebo práva členského štátu, ktoré sú primerané vzhľadom na sledovaný cieľ, rešpektujú podstatu práva na ochranu údajov a stanovujú vhodné a konkrétne opatrenia na zabezpečenie základných práv a záujmov dotknutej osoby [článok 9 ods. 2 písm. g) všeobecného nariadenia o ochrane údajov].
55. Je potrebné zdôrazniť, že zoznam výnimiek uvedený v článku 9 ods. 2 všeobecného nariadenia o ochrane údajov je úplný. Poskytovateľ služieb musí uznať možnosť, že do osobných údajov spracúvaných na účely poskytovania služieb, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti druhej smernice o platobných službách, sú zahrnuté osobitné kategórie osobných údajov. Keďže sa na týchto poskytovateľov služieb vzťahuje zákaz podľa článku 9 ods. 1 všeobecného nariadenia o ochrane údajov, musia zabezpečiť, aby sa na nich vzťahovala jedna z výnimiek uvedených v článku 9 ods. 2 všeobecného nariadenia o ochrane údajov. Treba zdôrazniť, že ak poskytovateľ služby nemôže preukázať splnenie jednej z výnimiek, uplatňuje sa zákaz článku 9 ods. 1.

5.3 Významný verejný záujem

56. Platobné služby môžu spracúvať osobné údaje osobitných kategórií z dôvodov významného verejného záujmu, ale iba vtedy, ak sú splnené všetky podmienky uvedené v článku 9 ods. 2 písm. g) všeobecného nariadenia o ochrane údajov. Znamená to, že pri spracúvaní osobitných kategórií osobných údajov je potrebné v práve Únie alebo práve členského štátu riešiť osobitnú výnimku z článku 9 ods. 1 všeobecného nariadenia o ochrane údajov. Toto ustanovenie bude musieť riešiť primeranosť vzhľadom na sledovaný cieľ spracúvania a obsahovať vhodné a konkrétne opatrenia na zabezpečenie základných práv a záujmov dotknutej osoby. Toto ustanovenie okrem toho bude musieť podľa práva Únie alebo práva členského štátu dodržať podstatu práva na ochranu údajov. Napokon treba preukázať, že spracúvanie osobitných kategórií údajov je nevyhnutné aj z dôvodu významného verejného záujmu vrátane záujmov systémového významu. Túto výnimku možno uplatňovať na určené druhy platobných služieb iba vtedy, ak sú úplne splnené všetky tieto podmienky.

5.4 Výslovný súhlas

57. Zdá sa, že v prípadoch, keď sa neuplatňuje výnimka z článku 9 ods. 2 písm. g) všeobecného nariadenia o ochrane údajov, získanie výslovného súhlasu v súlade s podmienkami platného súhlasu v tomto nariadení zostáva jedinou možnou zákonnou výnimkou na spracúvanie osobitných

kategórií osobných údajov externými poskytovateľmi. V usmerneniach EDPB 5/2020 k súhlasu podľa nariadenia 2016/679 sa uvádza³³, že: „Článok 9 ods. 2 nepozná dôvod, „potrebné na plnenie zmluvy“ ako dôvod na výnimku zo všeobecného zákazu spracúvania osobitných kategórií údajov. Preto by prevádzkovatelia a členské štáty, ktoré riešia túto situáciu, mali hľadať konkrétne výnimky uvedené v článku 9 ods. 2 písm. b) až j). Ak sa poskytovatelia služieb opierajú o článok 9 ods. 2 písm. a) všeobecného nariadenia o ochrane údajov, musia sa pred začatím spracúvania ubezpečiť, že im bol udelený výslovný súhlas.“ Výslovný súhlas, ktorý je stanovený v článku 9 ods. 2 písm. a) všeobecného nariadenia o ochrane údajov, musí spĺňať všetky požiadavky tohto nariadenia.

5.5 Absencia vhodnej výnimky

58. Ako je uvedené v predchádzajúcom texte, ak poskytovateľ služby nemôže preukázať splnenie jednej z výnimiek, uplatňuje sa zákaz z článku 9 ods. 1. V tomto prípade by sa mohli zaviesť technické opatrenia, ktoré zabránia spracúvaniu osobitných kategórií osobných údajov, napríklad zabránením spracúvaniu určitých údajov. V tejto súvislosti môžu poskytovatelia platobných služieb preskúmať technické možnosti vylúčenia osobitných kategórií osobných údajov a umožniť vybraný prístup, ktorý by externým prevádzkovateľom zabránil spracúvať osobitné kategórie osobných údajov týkajúcich sa tichých strán.

³³ Usmernenia 5/2020 k súhlasu podľa nariadenia 2016/679, EDPB, bod 99.

6 MINIMALIZÁCIA ÚDAJOV, BEZPEČNOSŤ, TRANSPARENTNOSŤ, ZODPOVEDNOSŤ A PROFILOVANIE

6.1 Minimalizácia údajov a špecificky navrhnutá ochrana údajov a štandardná ochrana údajov

59. Zásada minimalizácie údajov je zakotvená v článku 5 ods. 1 písm. c) všeobecného nariadenia o ochrane údajov. Osobné údaje sú „primerané, relevantné a obmedzené na rozsah, ktorý je nevyhnutný vzhľadom na účely, na ktoré sa spracúvajú“. Podľa zásady minimalizácie údajov by prevádzkovatelia v podstate nemali spracúvať viac osobných údajov, ako je nevyhnutné na dosiahnutie konkrétneho účelu. Ako sa zdôrazňuje v kapitole 2, množstvo a druh osobných údajov nevyhnutných na poskytnutie platobnej služby sa určuje objektívnym a vzájomne dohodnutým účelom zmluvy³⁴. Minimalizácia údajov sa uplatňuje na každé spracúvanie (napr. každé získavanie osobných údajov alebo prístup k nim a ich vyžiadanie). V usmerneniach EDPB 4/2019 týkajúcich sa špecificky navrhutej a štandardnej ochrany údajov podľa článku 25 sa uvádza, že „sprostredkovatelia a poskytovatelia technológií sa takisto uznávajú za kľúčové faktory pre špecificky navrhnutú a štandardnú ochranu údajov, mali by si takisto uvedomiť, že od prevádzkovateľov sa požaduje, aby spracúvali osobné údaje iba pomocou systémov a technológií, ktoré majú zabudovanú ochranu údajov³⁵“.
60. V článku 25 všeobecného nariadenia o ochrane údajov sú uvedené povinnosti, ktoré sa týkajú špecificky navrhutej a štandardnej ochrany údajov. Tieto povinnosti sú osobitne dôležité pre zásadu minimalizácie údajov. V tomto článku sa určuje, že prevádzkovatelia v čase určenia prostriedkov spracúvania aj v čase samotného spracúvania prijímajú primerané technické a organizačné opatrenia, ktoré sú určené na účinné zavedenie zásad ochrany údajov a na integráciu nevyhnutných záruk do spracúvania s cieľom splniť požiadavky všeobecného nariadenia o ochrane údajov a chrániť práva dotknutých osôb. Prevádzkovateľ vykoná primerané technické a organizačné opatrenia, aby zabezpečil, že štandardne sa spracúvajú len osobné údaje, ktoré sú nevyhnutné pre každý konkrétny účel spracúvania. Uvedená povinnosť sa vzťahuje na množstvo získaných osobných údajov, rozsah ich spracúvania, obdobie ich uchovávaní a ich dostupnosť. Tieto opatrenia môžu zahŕňať šifrovanie, pseudonymizáciu a ďalšie technické opatrenia.
61. Pri uplatňovaní povinnosti podľa článku 25 všeobecného nariadenia o ochrane údajov sa musí prihliadať na prvky, ako sú najnovšie poznatky, náklady na vykonanie opatrení a povahu, rozsah, kontext a účely spracúvania, ako aj na riziká s rôznou pravdepodobnosťou a závažnosťou, ktoré spracúvanie predstavuje pre práva a slobody fyzických osôb. Bližšie objasnenie tejto povinnosti sa nachádza v uvedených usmerneniach EDPB 4/2019 týkajúcich sa špecificky navrhutej a štandardnej ochrany údajov podľa článku 25.

6.2 Opatrenia na minimalizáciu údajov

62. Externý prevádzkovateľ, ktorý má prístup k údajom o platobnom účte na účely poskytovania požadovaných služieb, musí takisto prihliadať na zásadu minimalizácie údajov a musí získavať iba tie osobné údaje, ktoré sú nevyhnutné na poskytovanie konkrétnych platobných služieb požadovaných používateľom platobných služieb. Prístup k osobným údajom by sa mal v zásade obmedziť na tie, ktoré sú nevyhnutné na poskytovanie platobných služieb. Ako sa objasnilo

³⁴ Usmernenia 2/2019 o spracúvaní osobných údajov podľa článku 6 ods. 1 písm. b) všeobecného nariadenia o ochrane údajov v súvislosti s poskytovaním on-line služieb dotknutým osobám, EDPB, bod 32.

³⁵ Usmernenia 4/2019 týkajúce sa špecificky navrhutej a štandardnej ochrany údajov podľa článku 25, s. 29.

v kapitole 2, druhá smernica o platobných službách požaduje, aby poskytovatelia platobných služieb spravujúcich účet sprístupnili informácie o používateľovi platobných služieb, a to na požiadanie používateľa platobných služieb, keď používateľ platobných služieb chce využiť platobnú iniciačnú službu alebo službu informovania o účte.

63. Ak na poskytnutie zmluvy nie sú nevyhnutné všetky údaje o platobnom účte, poskytovateľ služieb informovania o účte by mal pred získaním údajov uskutočniť výber príslušných kategórií údajov. Kategórie údajov, ktoré nemusia byť nevyhnutné, môžu zahŕňať totožnosť tichej strany a charakteristiku transakcie. Pokiaľ to nevyžaduje právo členského štátu alebo právo EÚ, nemusí sa ukazovať ani IBAN bankového účtu tichej strany.
64. V tejto súvislosti by sa možné uplatňovanie technických opatrení, ktoré umožňujú externým prevádzkovateľom prístup iba k osobným údajom nevyhnutným na poskytovanie ich služieb a získanie takýchto údajov alebo ich v tejto povinnosti podporujú, mohlo považovať za súčasť vykonávania vhodných politik ochrany údajov v súlade s článkom 24 ods. 2 všeobecného nariadenia o ochrane údajov. V tejto súvislosti EDPB odporúča používanie digitálnych nástrojov s cieľom podporovať poskytovateľov služieb informovania o účte v ich povinnosti získavať iba tie osobné údaje, ktoré sú nevyhnutné na účely, na ktoré sa spracúvajú. Keď poskytovateľ služieb napríklad nepotrebuje na poskytovanie svojej služby charakteristiku transakcie (v políčku pre opis záznamov o transakciách), mohol by digitálny nástroj na vyberanie služí ako prostriedok pre externých prevádzkovateľov na vylúčenie tohto políčka z celkových spracovateľských operácií vykonávaných externým prevádzkovateľom.

Príklad č. 2:

Spoločnosť HappyPayments, náš poskytovateľ služieb informovania o účte z príkladu č. 1, chce zabezpečiť, aby spracúvala iba tie osobné údaje o platobnom účte, o ktoré majú používatelia záujem. Na poskytovanie služby by nebolo potrebné získať prístup k ďalším údajom o platobnom účte. Z tohto dôvodu umožňuje používateľom vybrať si konkrétne druhy informácií, o ktoré sa zaujímajú.

Používateľ A chce prehľad o svojich výdavkoch za posledné dva mesiace. Preto pre svoje dva bankové účty vedené u dvoch rôznych poskytovateľov platobných služieb spravujúcich účet požiada o informácie týkajúce sa všetkých transakcií za posledné dva mesiace, sumu transakcie, dátumu uskutočnenia a mená príjemcu a začiarkne príslušné políčka v používateľskom rozhraní spoločnosti HappyPayments.

Spoločnosť HappyPayments potom začne od príslušných poskytovateľov platobných služieb spravujúcich účet požadovať iba tie informácie, ktoré zodpovedajú políčkam vybraným používateľom A, a to iba za obdobie posledných dvoch mesiacov. Informácie, napríklad „oznámenie“ o prevode alebo dokonca IBAN, sa nevyžadujú, pretože používateľ A o tieto informácie nepožiadala.

Aby poskytovatelia platobných služieb spravujúci účet umožnili spoločnosti HappyPayments splniť jej povinnosti týkajúce sa minimalizácie údajov, umožňujú jej vyžiadať si informácie v konkrétnych poliach pre zadanie časového obdobia.

65. V tejto súvislosti treba takisto poznamenať, že podľa druhej smernice o platobných službách môžu poskytovatelia platobných služieb spravujúci účet poskytovať prístup k informáciám iba o platobnom účte. V rámci druhej smernice o platobných službách neexistuje právny základ, ktorý by umožňoval prístup k osobným údajom obsiahnutým v iných účtoch, ako sú sporiace, hypotekárne alebo investičné účty. V súlade s tým sa podľa druhej smernice o platobných službách

musia vykonať technické opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa prístup obmedzil na nevyhnutné informácie o platobnom účte.

66. Poskytovateľ služieb musí okrem získania čo najmenšieho množstva údajov uplatniť aj obmedzené obdobia uchovávanía. Poskytovateľ služieb by nemal uchovávať osobné údaje dlhšie, ako je nevyhnutné v súvislosti s účelmi, ktoré požaduje používateľ platobných služieb.
67. Ak sa v zmluve medzi dotknutou osobou a poskytovateľom služieb informovania o účte požaduje poskytnutie osobných údajov tretím stranám, potom sa môžu poskytnúť iba tie osobné údaje, ktoré sú nevyhnutné na plnenie zmluvy. Aj dotknuté osoby by mali byť osobitne informované o poskytnutí a osobných údajoch, ktoré sa majú odovzdať tejto tretej strane.

6.3 Bezpečnosť

68. EDPB už zdôraznil, že porušenie finančných osobných údajov „jednoznačne zahŕňa závažné dôsledky na každodenný život dotknutej osoby“ a ako príklad uvádza riziká platobných podvodov³⁶.
69. Ak sa porušenie údajov týka finančných údajov, dotknutá osoba môže byť vystavená značným rizikám. V závislosti od uniknutých informácií môžu byť dotknuté osoby vystavené rizikám krádeže totožnosti, krádeže finančných prostriedkov z ich účtov a iného majetku. Ďalej existuje možnosť, že odhalenie údajov o transakciách súvisí so značnými rizikami ochrany súkromia, pretože údaje o transakciách môžu obsahovať odkazy na všetky aspekty súkromného života dotknutej osoby. Finančné údaje sú zároveň zjavne cenné pre páchatelov trestných činov, a preto sú atraktívnym cieľom.
70. Poskytovatelia platobných služieb sú ako prevádzkovatelia povinní prijať primerané opatrenia na ochranu osobných údajov dotknutých osôb (článok 24 ods. 1 všeobecného nariadenia o ochrane údajov). Čím vyššie sú riziká spojené so spracovateľskou činnosťou, ktorú prevádzkovateľ vykonáva, tým vyššie sú bezpečnostné normy, ktoré treba uplatňovať. Keďže spracúvanie finančných údajov je spojené s rôznymi závažnými rizikami, bezpečnostné opatrenia by mali byť zodpovedajúcim spôsobom vysoké.
71. Poskytovatelia služieb by sa mali držať vysokých noriem vrátane mechanizmov na silnú autentifikáciu zákazníka a vysokých bezpečnostných noriem pre technické vybavenie³⁷. Dôležité sú aj ďalšie postupy, napríklad preverovanie sprostredkovateľov v oblasti bezpečnostných noriem a zavádzanie postupov proti neoprávnenému prístupu.

6.4 Transparentnosť a zodpovednosť

72. Transparentnosť a zodpovednosť sú dve základné zásady všeobecného nariadenia o ochrane údajov.
73. Pokiaľ ide o transparentnosť [článok 5 ods. 1 písm. a) všeobecného nariadenia o ochrane údajov], článok 12 všeobecného nariadenia o ochrane údajov stanovuje, že prevádzkovatelia prijímú vhodné opatrenia s cieľom poskytovať všetky informácie uvedené v článkoch 13 a 14 tohto nariadenia. Ďalej požaduje, aby informácie alebo oznámenie o spracúvaní osobných údajov boli stručné, transparentné, zrozumiteľné a ľahko dostupné. Informácie sa musia oznamovať jasne a jednoducho a písomne „alebo inými prostriedkami vrátane v prípade potreby elektronickými prostriedkami“. Usmernenia pracovnej skupiny zriadenej podľa článku 29 k transparentnosti podľa

³⁶ Usmernenia pracovnej skupiny zriadenej podľa článku 29 týkajúce sa posúdenia vplyvu na ochranu údajov a stanovenia toho, či na účely nariadenia 2016/679 spracúvanie „pravdepodobne povedie k vysokému riziku“, WP248 rev.01, schválené EDPB.

³⁷ Pozri RTS.

nariadenia 2016/679, ktoré schválil EDBP, ponúkajú konkrétne usmernenie k dodržiavaniu zásady transparentnosti v digitálnom prostredí.

74. Podľa uvedených usmernení k transparentnosti podľa nariadenia 2016/679 by sa článok 11 všeobecného nariadenia o ochrane údajov mal vykladať ako spôsob presadzovania skutočnej minimalizácie údajov bez toho, aby sa bránilo výkonu práv dotknutých osôb, a že výkon práv dotknutých osôb musí byť umožnený pomocou dodatočných informácií poskytnutých dotknutou osobou. Môžu sa vyskytnúť situácie, keď prevádzkovateľ spracúva osobné údaje, ktoré si nevyžadujú identifikáciu dotknutej osoby (napríklad so pseudonymizovanými údajmi). V takýchto prípadoch môže byť relevantný aj článok 11 ods. 1, ktorý uvádza, že prevádzkovateľ nie je povinný uchovávať, získavať alebo spracúvať dodatočné informácie na zistenie totožnosti dotknutej osoby výlučne na to, aby sa dosiahol súlad so všeobecným nariadením o ochrane údajov.
75. Na služby podľa druhej smernice o platobných službách sa uplatňuje článok 13 všeobecného nariadenia o ochrane údajov pre osobné údaje získané od dotknutej osoby a článok 14 sa uplatňuje, ak osobné údaje neboli získané od dotknutej osoby.
76. Dotknutá osoba musí byť predovšetkým informovaná o období, počas ktorého sa osobné údaje budú uchovávať, alebo ak to nie je možné, o kritériách použitých na určenie tohto obdobia a prípadne o oprávnených záujmoch, ktoré sleduje prevádzkovateľ alebo prípadná tretia strana. Ak je spracúvanie založené na súhlase uvedenom v článku 6 ods. 1 písm. a) všeobecného nariadenia o ochrane údajov alebo výslovnom súhlase uvedenom v článku 9 ods. 2 písm. a) všeobecného nariadenia o ochrane údajov, dotknutá osoba musí byť informovaná o existencii práva na to, že súhlas možno kedykoľvek odvolať.
77. Prevádzkovateľ poskytuje dotknutej osobe informácie so zreteľom na konkrétne okolnosti, za ktorých sa osobné údaje spracúvajú. Ak sa majú osobné údaje používať na komunikáciu s dotknutou osobou³⁸, čo bude pravdepodobne prípad poskytovateľov služieb informovania o účte, informácie sa musia poskytnúť najneskôr v čase prvej komunikácie s uvedenou dotknutou osobou. Ak sa majú osobné údaje sprístupniť ďalšiemu príjemcovi, informácie sa musia poskytnúť najneskôr pri prvom sprístupnení osobných údajov.
78. Pokiaľ ide o online platobné služby, vyššie uvedené usmernenia objasňujú, že prevádzkovatelia sa môžu riadiť vrstveným prístupom, pri ktorom sa na zabezpečenie transparentnosti rozhodnú použiť kombináciu metód. Najmä sa odporúča, aby sa vrstvené vyhlásenia/oznámenia o ochrane súkromia používali na prepojenie s rôznymi kategóriami informácií, ktoré sa dotknutej osobe musia poskytnúť, a to namiesto zobrazenia všetkých takýchto informácií v jednom oznámení na obrazovke, aby sa vyhlo únave z informácií a zároveň zabezpečila účinnosť informácií.
79. Uvedené usmernenia takisto objasňujú, že prevádzkovatelia sa môžu rozhodnúť používať ďalšie nástroje na poskytovanie informácií jednotlivcej dotknutej osobe, ako sú napríklad panely ochrany súkromia [privacy dashboards]. Panel ochrany súkromia je jediným miestom, kde si dotknuté osoby môžu prezerať „informácie o ochrane súkromia“ a spravovať svoje preferencie ochrany súkromia tým, že umožnia, alebo zabránia tomu, aby predmetný prevádzkovateľ určitým spôsobom využíval ich údaje³⁹. Panel ochrany súkromia by mohol poskytnúť prehľad externých

³⁸ Článok 14 ods. 3 písm. b) všeobecného nariadenia o ochrane údajov.

³⁹ Podľa usmernení pracovnej skupiny zriadenej podľa článku 29 k transparentnosti podľa nariadenia 2016/679, ktoré schválil EDPB, sú panely ochrany osobných údajov obzvlášť užitočné, keď tú istú službu používajú dotknuté osoby na rôznych zariadeniach, keďže tak majú prístup k svojim osobným údajom a kontrolu nad nimi bez ohľadu

prevádzkovateľov, ktorí získali výslovný súhlas dotknutých osôb, a mohol by aj ponúknuť príslušné informácie o povahe a množstve osobných údajov, ku ktorým externí prevádzkovatelia získali prístup. Poskytovateľ platobných služieb spravujúci účet môže v zásade ponúknuť používateľovi možnosť odvolať prostredníctvom prehľadu konkrétny výslovný súhlas podľa druhej smernice o platobných službách⁴⁰, čo by malo za následok odmietnutie prístupu k jeho platobným účtom pre jedného alebo viacerých externých prevádzkovateľov. Používateľ by takisto mohol požiadať poskytovateľa platobných služieb spravujúceho účet, aby odmietol prístup k jeho platobným účtom pre jedného alebo viacerých konkrétne určených externých prevádzkovateľov⁴¹, pretože má právo (ne-) využívať službu informovania o účte. Ak sa panely ochrany súkromia používajú na udelenie alebo odvolanie výslovného súhlasu, mali by byť konštruované a používať sa v súlade so zákonom, a to najmä na predchádzanie vytváraniu prekážok pre právo externých prevádzkovateľov na poskytovanie služieb podľa druhej smernice o platobných službách. V tomto zmysle a v súlade s uplatniteľnými ustanoveniami podľa druhej smernice o platobných službách má externý prevádzkovateľ možnosť znovu získať výslovný súhlas od používateľa po tom, čo bol tento súhlas odvolaný.

- 80.** Zásada zodpovednosti požaduje, aby prevádzkovateľ stanovil primerané technické a organizačné opatrenia na zabezpečenie a preukázanie toho, že spracúvanie sa vykonáva v súlade so všeobecným nariadením o ochrane údajov, a to najmä s hlavnými zásadami ochrany údajov stanovenými v článku 5 ods. 1. V uvedených opatreniach by sa malo prihliadať na povahu, rozsah, kontext a účely spracúvania a riziko pre práva a slobody fyzických osôb, pričom sa musia prehodnocovať a aktualizovať, ak je to potrebné⁴².

6.5 Profilovanie

- 81.** Spracúvanie osobných údajov poskytovateľmi platobných služieb môže mať za následok profilovanie uvedené v článku 4 ods. 4 všeobecného nariadenia o ochrane údajov. Poskytovatelia služieb informovania o účte by mohli na základe automatizovaného spracúvania osobných údajov vyhodnocovať určité osobné aspekty týkajúce sa fyzickej osoby. Osobnú finančnú situáciu dotknutej osoby je možné vyhodnocovať v závislosti od špecifik služby. Služby informovania o účte, ktoré sa majú poskytovať na základe žiadosti používateľov, môžu zahŕňať rozsiahle vyhodnotenie údajov zo súkromného platobného účtu.
- 82.** Prevádzkovateľ musí byť tiež voči dotknutej osobe transparentný, pokiaľ ide o existenciu automatizovaného rozhodovania vrátane profilovania. V týchto prípadoch musí prevádzkovateľ poskytnúť zmysluplné informácie o použítom postupe, ako aj význame a predpokladaných dôsledkoch takéhoto spracúvania pre dotknutú osobu [článok 13 ods. 2 písm. f) a článok 14 ods. 2 písm. g) a odôvodnenie 60]⁴³. Podľa článku 15 všeobecného nariadenia o ochrane údajov má dotknutá osoba právo požadovať a získať od prevádzkovateľa informácie o existencii automatizovaného rozhodovania vrátane profilovania, použitom postupe a dôsledkoch pre

na to, ako využívajú túto službu. Umožnenie dotknutým osobám manuálne upraviť svoje nastavenia ochrany súkromia prostredníctvom panelu ochrany súkromia môže navyše zjednodušiť personalizáciu vyhlásenia/oznámenia o ochrane súkromia tým, že sa zohľadnia len druhy spracúvania, ku ktorým dochádza pre túto konkrétnu dotknutú osobu.

⁴⁰ Pozri napríklad „výslovný súhlas“ uvedený v článku 67 ods. 2 písm. a) druhej smernice o platobných službách.

⁴¹ Pozri aj EBA/OP/2020/10, bod 45.

⁴² Článok 5 ods. 2 a článok 24 všeobecného nariadenia o ochrane údajov.

⁴³ Usmernenia k transparentnosti podľa nariadenia 2016/679, WP260rev.01, schválené EDPB.

dotknutú osobu a za určitých okolností aj právo namietať proti profilovaniu, a to bez ohľadu na to, či prebieha výlučne automatizované individuálne rozhodovanie založené na profilovaní⁴⁴.

83. V tejto súvislosti je ďalej relevantné aj právo dotknutej osoby, stanovené v článku 22 všeobecného nariadenia o ochrane údajov, aby sa na ňu nevzťahovalo rozhodnutie, ktoré je založené výlučne na automatizovanom spracúvaní vrátane profilovania a ktoré má právne účinky, ktoré sa jej týkajú, alebo ju podobne významne ovplyvňujú. Táto norma za určitých okolností zahŕňa aj potrebu, aby prevádzkovatelia prijali vhodné opatrenia na ochranu práv dotknutej osoby, ako sú napríklad konkrétne informácie pre dotknutú osobu, právo na ľudský zásah do rozhodovania, na vyjadrenie svojho stanoviska a napadnutie rozhodnutia. Tak ako je uvedené aj v odôvodnení 71 všeobecného nariadenia o ochrane údajov, znamená to okrem iného, že dotknuté osoby majú právo nepodliehať rozhodnutiu, ako je napríklad automatické zamietnutie online žiadosti o úver bez akéhokoľvek ľudského zásahu⁴⁵.
84. Automatizované rozhodovanie vrátane profilovania, ktoré zahŕňa osobitné kategórie osobných údajov, je povolené iba za kumulatívnych podmienok článku 22 ods. 4 všeobecného nariadenia o ochrane údajov:
- > existuje príslušná výnimka podľa článku 22 ods. 2
 - > a uplatňuje sa článok 9 ods. 2 písm. a) alebo g) všeobecného nariadenia o ochrane údajov. Prevádzkovateľ v obidvoch prípadoch zavedie vhodné opatrenia na ochranu práv a slobôd a oprávnených záujmov dotknutej osoby⁴⁶.
85. Mali by sa dodržiavať aj požiadavky na ďalšie spracúvanie, ktoré sú uvedené v týchto usmerneniach. Vysvetlenia a pokyny k automatizovanému individuálnemu rozhodovaniu a profilovaniu uvedené v usmerneniach pracovnej skupiny zriadenej podľa článku 29 k automatizovanému individuálnemu rozhodovaniu a profilovaniu na účely nariadenia 2016/679, ktoré schválil EDPB, sú v súvislosti s platobnými službami v plnej miere relevantné, a preto by sa malo na ne náležite prihliadať.

Za Európsky výbor pre ochranu údajov

predsedníčka

(Andrea Jelinek)

⁴⁴ Usmernenia pracovnej skupiny zriadenej podľa článku 29 k automatizovanému individuálnemu rozhodovaniu a profilovaniu na účely nariadenia 2016/679, WP251rev01.

⁴⁵ Odôvodnenie 71 všeobecného nariadenia o ochrane údajov.

⁴⁶ Usmernenia pracovnej skupiny zriadenej podľa článku 29 k automatizovanému individuálnemu rozhodovaniu a profilovaniu na účely nariadenia 2016/679, WP251rev01, s. 24.